

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 117/24

Luxemburg, 29 iulie 2024

Hotărârea Curții în cauza C-202/24 | [Alchaster]¹

Mandate de arestare emise de Regatul Unit: Curtea clarifică condițiile în care acestea pot fi executate în Uniunea Europeană

De la retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană, executarea mandatelor de arestare emise de Regatul Unit în Uniune este reglementată de Acordul comercial și de cooperare (ACC) dintre aceasta și Regatul Unit. Curtea statuează că autoritățile judiciare ale statelor membre cărora li se solicită executarea unui astfel de mandat trebuie să efectueze o examinare autonomă a riscului de încălcare a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene cu care persoana în cauză pretinde că se confruntă în cazul predării către Regatul Unit. Mecanismul de predare prevăzut de ACC diferă de cel prevăzut de Decizia-cadru privind mandatele europene de arestare.

Acordul comercial și de cooperare (ACC)² încheiat între Uniunea Europeană și Regatul Unit pentru a reglementa relațiile dintre acestea după Brexit prevede printre altele o cooperare judiciară în materie penală întemeiată pe un mecanism de predare pe baza unui mandat de arestare.

Un judecător districtual din cadrul Tribunalului de Primă Instanță din Irlanda de Nord (Regatul Unit) a emis patru mandate de arestare împotriva unei persoane bănuite de săvârșirea unor infracțiuni legate de terorism. În recursul formulat la Curtea Supremă a Irlandei, persoana interesată a susținut că predarea sa ar fi incompatibilă cu principiul legalității infracțiunilor și pedepselor, din cauza unei modificări defavorabile a normelor privind liberarea condiționată, adoptată de Regatul Unit după presupusa săvârșire a infracțiunilor în cauză.

Curtea Supremă a Irlandei arată că Curtea Supremă a Regatului Unit a constatat deja compatibilitatea acestor norme cu Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO)³ și că ea însăși a respins deja, în acest context, argumentul persoanei în cauză privind un risc de încălcare a CEDO. Întrebându-se dacă aceeași concluzie putea fi dedusă în raport cu principiul legalității infracțiunilor și pedepselor consacrat de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”)⁴, ea a solicitat Curții de Justiție să se pronunțe cu privire la acest subiect.

În hotărârea pronunțată astăzi, Curtea clarifică rolul pe care trebuie să îl joace autoritatea judiciară de executare a unui stat membru în cazul în care o persoană care face obiectul unui mandat de arestare întemeiat pe ACC susține că va fi expusă unui risc de încălcare a acestui principiu în cazul predării către Regatul Unit. Curtea precizează că această autoritate judiciară de executare trebuie să efectueze o examinare autonomă a acestui risc în raport cu cartea, chiar dacă un risc de încălcare a CEDO a fost deja exclus.

Autoritatea judiciară de executare nu va trebui să refuze executarea mandatului de arestare decât în cazul în care, după ce a solicitat autorității judiciare emitente informații și garanții suplimentare, dispune de elemente obiective, fiabile, precise și actualizate în mod corespunzător care stabilesc că există un risc real de aplicare a unei pedepse mai severe decât cea inițial aplicabilă la data săvârșirii infracțiunii.

Curtea începe prin a sublinia că **Decizia-cadru privind mandatul european de arestare**⁵ nu reglementează executarea mandatelor de arestare emise de Regatul Unit după expirarea perioadei de tranziție specificate

În Acordul de retragere⁶. De la această dată, executarea respectivă este reglementată de ACC. În temeiul acestui acord, un stat membru nu poate refuza executarea unui astfel de mandat de arestare decât pentru motive care decurg din acordul menționat. În acest cadru, atunci când adoptă o decizie de predare a unei persoane către Regatul Unit în temeiul ACC, autoritățile judiciare de executare ale statelor membre sunt obligate să se asigure că sunt respectate drepturile fundamentale recunoscute de cartă.

Curtea observă în această privință că sistemul simplificat și eficient de predare a persoanelor condamnate sau suspectate, instituit prin Decizia-cadru privind mandatul european de arestare, se întemeiază pe gradul ridicat de **încredere** care trebuie să existe **între statele membre** și pe **principiul recunoașterii reciproce**. Acest principiu constituie „piatra de temelie” a cooperării judiciare dintre statele membre în materie penală. Este vorba despre o particularitate a relațiilor dintre statele membre care se întemeiază pe premisa fundamentală potrivit căreia fiecare stat membru împărtășește cu toate celelalte state membre și recunoaște că acestea împărtășesc cu el o serie de **valori comune pe care se întemeiază Uniunea**.

Un asemenea nivel de încredere poate fi stabilit și prin acorduri internaționale între statele membre și anumite țări terțe care au relații privilegiate cu Uniunea Europeană. Cu toate acestea, **ACC nu stabilește astfel de relații privilegiate între Regatul Unit și Uniunea Europeană, cu atât mai mult cu cât Regatul Unit nu face parte din spațiul european fără frontiere interne**. În plus, mecanismul de predare prevăzut de ACC diferă, cu privire la anumite aspecte, în mod substanțial de cel reglementat de Decizia-cadru privind mandatul european de arestare.

În acest context, atunci când persoana căutată se prevează de un risc de încălcare a unui drept fundamental consacrat de cartă, autoritatea judiciară de executare trebuie să examineze toate elementele pertinente pentru a evalua situația previzibilă a acestei persoane în cazul predării sale către Regatul Unit. Aceasta presupune, spre deosebire de examinarea în două etape⁷ care se impune în cadrul mandatului european de arestare, să se țină seama în mod simultan atât de normele și de practicile generale din această țară, cât și, în lipsa aplicării principiilor încrederii și recunoașterii reciproce, de particularitățile situației individuale a acestei persoane.

În sfârșit, în ceea ce privește modificarea normelor privind liberarea condiționată, Curtea statuează că o măsură referitoare la executarea unei pedepse nu va fi incompatibilă cu cartă decât dacă determină o modificare a întinderii reale a pedepsei aplicabile la data la care a fost săvârșită infracțiunea în cauză, determinând astfel aplicarea unei pedepse mai severe decât cea aplicabilă inițial.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral și, dacă este cazul, sumarul](#) hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎(+352) 4303 5536

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎(+32) 2 2964106

Rămâneți conectați!

¹ Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile la procedură.

² [Acordul comercial și de cooperare](#) între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte.

³ [Convenția europeană a drepturilor omului](#), astfel cum a fost modificată prin Protocoalele nr. 11 și 14, completată prin Protocolul adițional și Protocoalele nr. 4, 6, 7, 12, 13 și 16.

⁴ [Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene](#).

⁵ [Decizia-cadru 2002/584 din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare](#) între statele membre, modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 („decizia-cadru”).

⁶ [Acordul privind retragerea](#) Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice.

⁷ În ceea ce privește un mandat european de arestare, autoritatea judiciară de executare trebuie, în cadrul unei prime etape, să stabilească dacă există elemente prin care se urmărește să se demonstreze existența unui risc real de încălcare, în statul membru emitent, a unui drept fundamental relevant fie din cauza unor deficiențe sistemice sau generalizate, fie din cauza unor deficiențe care afectează mai specific un grup de persoane identificabil în mod obiectiv. În cadrul unei a doua etape, ea trebuie să verifice, în mod concret și precis, în ce măsură deficiențele identificate în cadrul primei etape pot avea un impact asupra persoanei care face obiectul unui mandat european de arestare și dacă, având în vedere situația sa personală, există motive serioase și întemeiate de a crede că această persoană va fi expusă unui risc real de încălcare a unui drept fundamental relevant în cazul predării către statul membru emitent. Obligația de a constata existența unor deficiențe generale înainte de a putea verifica, în mod concret și precis, dacă persoana care face obiectul unui mandat european de arestare va fi expusă unui risc real de încălcare a unui drept fundamental urmărește să se evite ca o asemenea verificare să poată fi efectuată în afara unor cazuri excepționale. Ea reprezintă astfel consecința prezumției de respectare a drepturilor fundamentale de către statul membru emitent, care decurge din principiul încrederii reciproce.